

PER JAER.

5 FR.

voor St-Truiden.

HET REGT

PER JAER.

6 FR.

Voor buiten.

NIEUWS- EN AENKONDIGINGS-BLAD.

VADERLAND.

GODSDIENST.

VRYHEID.

Dit blad verschijnt tweemaal per week, des Woensdags en des Zaterdag, by den Opsteller-Uitgever, HUB. DE COCQ-CRETEEN, te St-Truiden. — Jaerlyksche inschryving voor St-Truiden, 5 fr.; vrachtyv voor alle andere plaetsen des ryks, 6 fr.; voor Holland, 7 fr. 50 c. — Prys der insertie, 45 centiemen den drukregel; 40 centiemen de reclamen. — Brieven, artikels, geld, enz., vrachtyv toe te zenden.

BELANGRYK BERICHT.

Alwie zich voor een jaer aan HET REGT wil abonneren en de abonnements-prys vooraf betaelt, zal hetzelfde gedurende deze Twee laatste maanden van het jaer GRATIS toegonden worden.

De inschryvings-prys is 6 franken voor den buiten en 5 franken voor de stad.

BERICHT.

Daer uitnemend vele personen ons deze week gezeid hebben van verschillende koopdagen gemanteld te hebben, omdat ze niet in het REGT waren aangekondigd, zoo verwilligen wy de Verkoopers, in hun eigen belang en voor hun eigen goed, van een de heer liberalen notarissen, wier drukke landitie wy selert de laatste en tar oorzaak der laatste kiesvoorstelling zyn kwyt geworden, uitdrukkelijk te zeggen dat zy kunne affichen in de drukkerij van het REGT willen gedrukt hebben, opdat alsdan kunne verkoopers in het blad zouden kunnen opgenomen worden. Ons blad heeft eene publiciteit die door geen ander kan ingehaald worden. Eene gazette van zestig abonnementen kan immer niet opwegen tegen een van acht honderd. Het profyt dat wy daer uit trekken, is te gering om ons daer voor het onderhavig artikelje doen te schrijven. Een verstandig mensch begrypt zulks. Onzes denkers kunnen de verkoopers niet genoeg loezen en de heeren notarissen belasten de verkooppingen zoo ruchtbaer mogelyk te maken; hetgeen gansch onmogelyk is indien de affichen in het REGT niet zyn opgenomen.

St-Truiden, 19 november.

« Wy staan in verwachting van een nieuw tydvak, gaan wy eene nieuwe barbaarschheid te gemoet? » De geleerde Leydensche Hoogleraar J. Van der Hoeven, schreef onlangs deze merkwaardige woorden ter neder; welke wy aan het hoofd van dit artikel plaetsen, als om daerdoor tevens het standpunt aan te duiden, van waer ook wy de maatschappij in 't algemeen en die van ons Vaderland in 't byzonder beschouwen.

Beschaving is, voorzeker, een wezenlyk goed; zy behoort tot de bestemming van den mensch; maer zonder Godsdienst en Vryheid kan zy op den duer niet bestaan, en de Vryheid heeft wel geene gevaerlykere vyanden dan hare vrienden, die niet tevens vrienden zyn van Godsdienst en Zedelykheid.

De gebeurtenissen hebben, geheel Europa door, getoond wat er van eene Vryheid zonder Godsdienst en zedelykheid wordt! Hare vrucht is loutere barbaarschheid. Van daer dan ook dat de beroemde Niebuhr de hem bekommerende gedachte niet kon onderdrukken, maer by het waegde haer vrymoedig uit te spreken in deze zinsnede der voorrede van het tweede deel zyn *Romische Geschiedte*: « Wy zien, zoo God niet door een wonderteeken helpt, eene verwildering voor ons, gelyk de Romeinsche wereld in het midden der derde eeuw onderging, die op vernietiging van welyaert, van vryheid, van beschaving en wetenschap uitloopt. »

Wy schuiven de gordyn, over het voortkankerend kwaed, dat den val van het koningsheeren in Frankryk voorafging; over de tafeelen van woestaerdij die zich zoo schrikverwekkend ontrollen, toen de kreet van Vryheid, Gelykheid en Broederschap wederom aan de boorden der Seine weergalmde en naklank vond in Duitschland's bergen en valleijen, om jubelend te worden opgevangen en hysteryzinnig herhaald aan de oevers van geheel Germanje's en Italie's groote wateren. Wy schuiven de gordyn over de

sombere schildery dier eindelooze volksrampen weemoedig toe, omdat het niet in ons plan ligt, de staatkunde op ons gebied over te brengen met al de hartstogten, die daeraan zoo jammerlyk verbonden zyn.

Als een gouvernement in zyne scholen een leer aenpredikt, die in de jeugdige harten den haet injaegt tegen Godsdienst en zedelykheid, daer byft ook de gruwel der verwoesting niet achterwege, welke wy zagen plegen niet slechts aen vorstenpa-leizen, aen tempels der beschaving, aen kabinetten van kunst en wetenschappen, maer die van brand tot roof en voorts van vner tot bloeddorst overloeg, en verder in kanniballen woede zoo menig edel leven wreedaerdig uitbluschte, waerop de menscheit trotsch mogt zyn. Neen, Niebuhr, gy hebt de toekomst niet te zwart ingezien, als gy Europa u voorsteldet, heensnellende naer eene nieuwe barbaarschheid, « tenzy God door een wonderteeken dit verhoeden mogt. »

En dit wonderteeken meenen wy nergens aen te treffen. Van alle kanten verheffen zich stemmen die de maatschappij terugroepen tot het heilvol samen-sel « dat Godsdienst evenzeer als gezellige samenwooning tot de grondtrekken des menschlyken geslachts, tot zyne bestemming behooren, en dat de mensch tot Godsdienst gevormd is. » En de maetschappij byft doof. Zedelykheid en Godsdienst nogtans zyn de schoonste bloesems van eenen beschaefden Staet; zy zyn de zekerste teekenen dat de Staet waerlyk en krachtig leeft, en in dit levensbeginsel eenen waerborg bezit van bestendigheid.

Die schoonste bloesems zyn in ons dierbaar vaderland byna gansch verdwenen; zy luiken niet meer, by elke gevaervolle omstandigheid, telkens, in verjeugdige kracht, verblydend weér op.

Het kenschetsend karakterteeken van Europa, sinds dry eeuwen en van België, vooral in de dry laatste jaren, is de haet. Haet voor God; men wil niet slechts zynen eere-dienst maer nog zynen naam uitroeijen; haet voor de priesters, welke men beschimpt en lastert; welke men vervolgt in de uitoefening hunner bediening, en welke reeds eenige mannen, in hunne waenzinnige hoop, verbaanen en vernietigen; haet voor de souvereinen; haet voor alle gezag; haet voor de wetten die den vrede bewaren en de driften beteugelen; haet in den Staet, in de familie; algemeene haet die zich door opstand en revolutie licht geeft.

Het is pligt voor allen, die de pen kunnen voeren, tot den zegen van het goede en het schoone, dat al-léén uit God is, krachtig mee te werken; het kwade te bestryden en uit te roeijen; het onedele plaets te doen maken voor wat den stempel eens hemelschen adeldoms op het voorhoofd draegt, zie, dat is eene schoone taek, die wy voortdurend zullen blijven kwyten, alhoewel dezelve thans in ons Vaderland niet al te aenmoedigend of te aengenaem is geworden, dewyl daer de schoonste elementen der bescha-ving, des geluks, op zedelykheid en Godsdienst ge-grond, het grootste gevaer loopen; dewyl, in één woord, de kwaden de bovenhand hebben en de goeden verdrukken en vervolgen.

DE LIBERATER-GAZETTEN.

Het is, zonderling, daer wordt geene berispelyke daed, hoe klein ook, in een klooster, in een onder-

wys-gesticht van religieusen of door eenen priester gepleegd, of de liberater-gazetten zyn het allen eens om spoedig dit nieuws den lande door te jagen. Zelden of nooit zult gy in die bladen lezen dat een notaris of een advocaat voor misbruik van vertrouwen is veroordeeld geworden; dat een koopman of nyveraer voor bedriegerij is gestraft of het land is uitgevlugt, alhoewel dit alles meer dan zondags ge-beurt. Maer is er kwestie dat een priester zich in iets vergeten heeft; dat eene kloosterzuster, zooals dit te Brugge thans het geval is, (zy is eindelyk na twee maanden preventieve gevangenis losgelaten, by foute van proeven) beziel met eene allerbeste meening, eene ongelukkige op den regten weg heeft willen terugbrengen, maer daertoe onbedacht een middel heeft gebruikt dat door de wet niet aenge-nomen wordt, dan seffens maer die feiten aengekon-digd, dezelve verzwared en onder allerlei zwarte kleuren door het volk verspreid, als ware er kwestie van eenen eersten booswicht, van een verergerend vrouwspersoon!...

Van waer komt dit? Van waer die partydigheid? 't Is omdat de liberaters het allen eens zyn en den godsdienst zooveel mogelyk te versmaden met des-zelfs bedienaers in 't algemeen, en het misdryf van een enkel by het volk hatelyk te maken. Alzoo moet het nieuwske verstaan worden dat de libera-ters gazette deze week in 't lang en in 't breed aen hunne lezers hebben opgestoofd, namelyk dat de regthank van Arlon den heer pastoor Lebrun tot 16 franks boet veroordeeld heeft wegens zoogezegden laster jegens een slecht vrouwspersoon, voor het tribunaal gebragt onder beschuldiging van kinder-moord.

PREVENTIEF GEVANGEN.

Dagbladen van de twee partyen hebben meer dan eens de preventieve gevangenis bestreden. Zul-len de ministeriele dagbladen zwygen, nu het feit andermaal, en op eene willekeurige manier gepleegd werd, op eene kloosterzuster te Brugge?

Men herinnert zich dat de moeder overste der Zusters van Liefde te Brugge onlangs beschuldigd werd eene meerderjarige persoon, opgesloten te hebben gehouden. Men kent ook de weinige eerlyke bron waeruit die beschuldiging voortkwam. Niette-genaeste dat alles werd deze kloosterzuster den 25 sept., 's avonds, uit haer bed gehaald, naer het het paleis van justicie overgebragt en ten 11 ure in de gevangenis opgesloten.

Het parket van Brugge schynt zich niet veel te stooren aen de wet van 1832, welke de preventieve gevangenis alleenlyk in zware en buitengewoene omstandigheden toelaet.

In dees geval kon men niet ééne goede reden by-brengen, om die gevangenis te regtveerdigen. Eenieder wist wel vertrouwen de beschuldiging ver-diende; eenieder wist zeer wel, dat de Moeder-over-ste, by den eersten oproep der justicie, zoo opgeko-men zyn. Dat alles belet niet, dat die arme vrouw byna twee maanden preventief gevangen heeft ge-zeten.

Zaterdag laetsleden heeft het gentsche hof van beroep, aen de regterlyke overheid van Brugge eene duchtige les gegeven: het heeft beslist, zegt de Pa-trie: 1° dat er geen redens bestonden om de over-ste te vervolgen; 2° dat zy moest in vryheid gesteld worden.

De justicie van Brugge is te blameeren, dat zy de wet van 1832 en de ministeriele schikkingen in dit geval, op dergelyke manier heeft uitgelegd en het is te hopen dat zy de les, haer gegeven, zal onthou-den. Zullen de ministeriele dagbladen zich met dien blaem vereenigen? Och, 't is eene kloosterzuster, en in dat geval mag men zwygen!

ITALIAENSCHÉ KWESTIE.

De beraedslagingen des parlementen van Turyn over de overeenkomst van 23 september, laten geen twyfel meer of de Staetsmannen van Piemont willen het program van Cavour uitvoeren. Geheel Italië door eenen koning bestierd, de hoofdstad te Roome gevestigd en de Paus op zoek naer eene schuilplaets, dat is het doel dat men wil bereiken. Om daer te komen worden noch leugens, noch eedbreuken, noch laster gespaerd. Alle middels zyn goed om de een-heid van Italië te bewerken; maer zy vergeten, die mannen, dat, indien de Heer het huis niet opbouwt, zy allen te vergeefs werken die er de hand aanslaen.

Ook zy wy volkomen gerust over de toekomst van Roome: als al de tegenwoordige vervolgers der Kerk, gelyk hunne voorgangers, zullen verdwenen en vergeten zyn, zal de Paus nog gerust te Roome zetelen; maer toch kan eene verdrukking ons mis-schien intusschentyd komen bedroeven, gelyk Z. H. Pius IX het over eenige dagen zoo geestig zeide: « Indien het schipke van Petrus niet kan vergaen, de manschap die er op is, moet soms een teugske water drinken. »

Zal M. Silla, de finantiemeester te Turyn, geld genoeg vinden om tot het einde des jaers de schulden van den Staet te betalen? Hy zou moeten 200 miljoenen krygen en het krediet van Piemont kan ze maer nergens vinden. Wy beklagen de schuldeischers van Piemont...

Brussel, 18 nov. 1864.

De Senaet houdt zich bezig met het wetsontwerp op de studiebeurzen; hy zal de wet, zegt men, door de Kamer gestemd, wyzigen en verbeteren, en uit die roofzuchtige wet doen verdwynen het principie dat de terugwerkende kracht goedkeurt en het regt van eigendom den doodsteek geeft.

Maer er is geene kwestie van eene nieuwe wet op de kerkhoven, noch van wyzigingen aen de wet op het lager onderwys. De oorlog tegen de catholyken zal administratiefs-gewys, dat wil zeggen, op eene luichelarsche en niet wettige wyze voortgezet worden. Zich van het opperbewind meester maken, 't is eens op welke manier en door welke middelen, het-zelve behouden door alle middelen, ware het zelfs ten koste hunner principien en hunner vrienden, dusdanig is de enkele politiek van het liberater mi-nisterie Frère-Rogier.

Tot heden heeft de regterzyde nog geen vastge-steld plan voor; zy kent de kwael die heimelyk het ministerie doorwreet en allengskens ondermynt; zy wacht totdat de wonde bloedend worde en zich openlyk vertoonde. Nogtans zal eene vergadering der leden der oppositie in het hotel van den achtbaren graef de Merode de Westerloer plaets hebben om te onderhandelen over de verscheidene te nemen maet-regelen.

De meesten der catholyke parlementaire leden schynen besloten het program Dechamps te verdo-

PIETER SMETZ,

Pieter Smetz op een kasteel.

XIII.

Ik had den portier wel geerne eene porcyge of dry tot betaling zynen onbeleidheid toegediend, maer ik moest syn manneke spelen: de nood was achter my. Onmidde-lyk werd ik by den graef in een grooten zaal gebragt, geheel belegd met tapyten. Hy lag in eenen zetel met de gazette in de hand, eene eigaer in den mond en zynen rood gestreepten tabbaerd nog aen. Hy kon zoo een vyf-tig jaren oud zyn, maer had toch een zeer kalen kop en gryze favoriën. Ik vond hem zeer bescheiden. Hy legde de gazette neer, zag my vriendelyk aen en sprak: gy zyt dan de jonge heer daer de heer pastoor my van ge-sproken heeft? Ik miek eene neiging met het hoofd die zeggen wou: juist! heer graef dezelfde. Wel dan, ging hy voort, myne twee jongste zonen, een van twaelf en een van veertien jaren, moesten onderwezen worden en bekwaem gemaakt om in het een of ander atheneum op de poëzy kunnen aengenomen te worden; zou dat gaen? Ik antwoordde koelbloedig en bedaerd af: dat lydt hoe-genaemd geene moeijelykheid. Tweedens, sprak hy voort, zoudt gy terzelfdertyd het rentmeesterschap moeten dry-ven, en dan zal ik u eene jaerwedde geven van 1200 franken boren kost en huizing.

De koop werd dadelyk toegeslagen en ik kreeg tot

my gebruik twee schoone, groote kamers, behangen met schildereijen en met geboonden vloer. Ik meende dat ik in den hemel was. Tot al de diensthoden werd gezegd: gy ziet hier den heer Smetz, mynen rentmeester en nu opperhoofd. Geheel het kasteel stond onder myne bevelen: dry meiden, de kook, de kamenierster van madame, de kamenierster van Eleonora, jonge gra-vin, meisje van een zestien jaer, alsmede de koetsier, de tafelknecht, de jager, de hovenier, de boschwachter en de portier. Het werd dadelyk een ander deuntje; allen kwamen zy voor my staen, het hoedje in de hand: myn-heer, wat zal u believen? De twee jonge heeren werden my ook aengeboden; de jongste hiet Edouard en de oudste, Oscar. Daer waren dry zonen, maer de oudste bevond zich reeds aen de hoogeschool en noemde zich Patriek of Patricius. In den voormiddag zou ik dan myne voornaemste lessen geven en in den namoet het rentmeesterschap bestieren. Om te beginnen moet ik u myne twee leerlingen doen kennen.

Edouard, langwerpig en bleek van gezicht, had he-melsblauwe oogen en blond hair. Het was de zachtzin-nigheid en het gevoel zelve. Een enkel oogslag was ge-noech om hem te verpletteren tot weensens toe. Maer eene levendige ziel, een diep begrip, een grondeloos gevoel miek hem vatbaer voor alle kunsten en wetenschappen. Jaer zal iets groots van komen indien latere jaren hem een weinig meer mood en mansaert kunnen byzetten; nu verbleekt en trilt hy nog by het enkel zien van eenen blooten sabel. Wat de oudste, Oscar, betreft, dat is ge-

heel en gansch het tegenovergestelde, zoo wel van lig-chzaam als van ziel. Deze is rond en rood van gelaet, zwart van hair en heeft twee flinkerende, zwarte oogen in het hoofd, die flinkeren van stroppery; van 's mor-gens tot 's avonds zit hy in den peerdstal, schiet achter hoek en kant al een pistool af, smoorst, plaegt de dienst-hoden, tergt de honden en kan schier zonder preugel niet gehouden worden. De studie is zyne grootste vee-ling; een boek doet hem geeuwen. Hoe kunnen twee gebroeders toch zoo verschillen! De jonge gravin Eleo-nora was zoo een zestien jaer oud, lang opgeschoten en nog zeer kinderachtig. Zy was nog geen dry maanden uit het pensionaet weer gekomen, en bragt haren tyd door met borduren, schilderen en piano spelen. Wat de schulderkunst betreft, daer heb ik weinig kennis van. Zy miek meestal landdounen die nog zoo kael en levenloos schijnen. In de muzyk was zy nog al gevorderd en spoede-variasten van Hertz en stukken uit operas van Verdi, enz. Maer het gevoel ontbrak, zy wist de uitdrukking niet te geven, veréisch tot een volkomen spel; het wa-ren slechts noten welke zy op maet de eene na de andere afstiet op het klavier. Het gevoel is nog niet genoeg ontwikkeld; hare kinderachtigheid is daer misschien de oorzaak van. De oude gravin, hare moeder, was een statig persoon, maer zoo droefgeestig; gy zoudt gezegd hebben dat zy verdriet had. Van Patriek, den universa-list, zullen wy later spreken. Alle voormiddagen gaf ik dan myne lessen aen de twee jonge heeren. Na verloop van een jaer waren zy reeds ver gevorderd in het fransch,

in het latyn, in de oeyerkunst en in annere vakken van het middelbaer onderwys. Edouard ging voort met ren-zenstappen; van Oscar had ik ook wel niet te klagen, maer dat was toch zyn broeder niet.

Nu van myn rentmeesterschap. De graef was zeer ryk; ik had meer dan vyftig hooven of winningen onder myn bestuur en werk genoeg met huren en verhuuren, met kopen en verkoopen en somtyds ook nog al met pro-cessen. Op den tyd van twee jaer, had ik den graef reeds duizenden profyt gedaen met zyne goederen meer doen op te brengen. Pieter Smetz, zei hy my op zekeren dag, waer ik hem de boeken voorlegde en myne rekeningen miek, ik ben zeer tevreden over u; ga zoo maer voort; wy zullen ook voor uwe toekomst zorgen. Twee zaken nam ik dus uitnemend ter harte, myne leerlingen in het een of ander atheneum op de poëzy doen aen te nemen, en den graef zyne goederen op het voordeligste te be-sturen. Naer myn gedacht waren al de landereijen te laag verhuurd; al waer de pachtharen uit waren, zette ik de hoeven ten meestbiedend by de notarissen. Ik bragt eene geheele omwenteling te wege: overal nienwe pach-ters en huerlingen; ik eyserde tot een cent uit wat een heiktaer gronds volgens zyne waarde kon opbrengen; maer de boeren zouden my vervloekt en verwenst heb-ben. Doch daer zag ik niet naer en werd zelfs zoo onmed-doogend van er uit te doen en op straet te zetten. De graef liet my geworden; ik was zooveel als een klein monark: alleman moest my naer de oogen zien. Wy hadden zoo gewoonlyk een dertig werklieden op de goe-

digen en er zelfs al de gevolgen uit te trekken welke het bevat.

Kortom, men moet het bestuur decentraliseren, de milicie hervormen, het overschot der ontvangsten toepassen op de vermindering der belastingen die het meest op de werkende klas drukken. Eene zaak-dryvende politiek moet de vruchteloze en nietsafdoende politiek van de party Frère-Rogier vervangen.

DE SENAET.

De Senaet heeft donderdag de discussie begonnen over het wetsontwerp der studiebeurzen. De zitting is aangevuld geworden door de redevoeringen van MM. Osy, Della Faille, Vanschoor en d'Anethan. M. Vanschoor alleen heeft ten voordeele van het wetsontwerp gesproken; de dry anderen hebben onder verschillende opzichten bestreden bijzonder ter oorzake van het principieel terugwerkend welke het ministerie wil inbrengen.

Prins de Ligne, niet konnende aanwezig zijn tydens de discussie over het wetsontwerp, heeft geschreven dat zijn inzicht was ofwel te stemmen tegen de wet op de studiebeurzen of ten minsten zich te onthouden. Prins de Ligne wil van geene terugwerking hooren spreken.

Die brief heeft M. Tesch, den voordrager dier onrechtvaardige wet, zoodanig verpletterd dat hy zich in twee dagen in den Senaet niet heeft durven vertoonen en dat men de beraedslaging, ter oorzake zyn afwezigheid, heeft moeten uitstellen. Hy was nogtans zoo haestig om de wet doen door te gaen; maar toen had Prins de Ligne zulken donderenden brief nog niet geschreven. Hy had zich aen die vernederende afkeuring van den Voorzitter des Senaets niet verwacht.

KULLAGIE.

Een woordje voor de heeren denkers. Wy hebben veel gewonnen met de hedendaegsche beschaving maar tevens ook veel verloren. De gemeenschap onder de menschen heeft zich meer uitgestrekt in het groot; de inwoners van Parys, Londen, St-Petersburg, Constantinopelen en Berlyn zyn naburen geworden, dank aen telegraaf en yzeren weg. De zon der publiciteit is opgegaan over het aenschyn der aerde, en onder haer gestreef hebben de volkeren over zee en landschap voor elkander den hoed afgedaan of wel vuisten gemaakt. Maar het inwendig, het zalig en drymael gelukkig leven van het huisgezin verdwynt alle dagen meer en meer met zyne zoete betrekkingen. In den haerd van elk huis ligt nogtans een hemel voor die hem daer weten te vinden. De herberg, gelyk zy thans in België, byzonder in de steden en talyke dorpen, begint toe te nemen, is onder een opzicht een doodsvyand van het huisgezin. Gewis moet men menschen en vreemde gezichten zien: achter moeders papketel zitten blyven is een misverstand; maar de herberg wordt boven het gezin geplaatst; de zoete betrekkingen die onder de leden eener familie zoo zalig moeten bestaan, worden afgebroken, verwaerloosd en soms verdord. Het hart, dat onder vreemden niet te vinden is, verdort in de herberg; de zeden worden er raer, de wys van denken onafhankelijk en de taal barscher, snepziger en onbeleefder. Een herbergman wordt gy gewaar by de tien eerste woorden die hy spreekt. Het huisgezin in tegendeel is zotaerdig, verdraegzaam, gevoelig, toegenegen en teerhartig. Wat dunkt u van dit huisgezin? De man werkt of dryft zynen handel den ganschen dag door; zoo de avond valt en het maeltijd genomen is, naer de herberg, en dat tot in den nacht? De vrouw kan daer alleen in den haerd zitten koekoeloen. Zondags op den ganschen dag ziet zy haer haesspelende wederheft niet dan om te eten en te drinken. Wat betrekkingen bestaan daer nog waer hart en ziel hun voedsel vinden? Kullagie, geen! Neemt nu de huizen waer zonen zyn die 's avonds met eenen heeten patat nog in den mond al naer de herberg stievelen. Wat betrekkingen bestaan daer tusschen ouders en kinders, tusschen zusters en broeders? Kullagie, geen! Zy worden vreemd aen elkander; daer bestaat geene gemeenschap van gevoelen noch van gedachten meer, en elk lid des huisgezins spreekt, denkt en handelt op zyn eigen heultje; en de voldoening des levens is naer de knoppen.

Gy kent het liedje wel:

Où peut-on être mieux qu'au sein de sa famille?

Die dat gemaakt heeft was een kadé. 't Is maer om te zeggen dat de kullagie-meester het zoo zou willen; dat men zich in zyn eigen huis onder vrouw en kinders, zusters en broeders zou vermaken, en daer voor het hart en door het hart leeren leven. Het overige is kullagie. De oude Romeinen plaetsen hunne goden in den haerd. Zy hadden geen ongeluk.

Nergens slyt men zoeter dagen
Dan by bloedverwant en magen.

deren die rond het kasteel lagen. Voor myne komst arbeidden zy allen van half zeven tot half twaelf uren, en van half twee tot half zeven 's avonds. Op die wyze konden zy in den zomer aen hun huizen tuinen en landerei nog bebouwen. Maar daer stiet ik my niet aen: ik deed die arme menschen 's morgens van half zes werken komen en 's avonds staen tot half acht en dat nog zonder hunne daghuur te verhoogen. Zy hadden maer één frank op hunnen kost; zy waren toch gedwongen; waer gingen zy werk halen? God wille het my vergeven dat ik die arme menschen zoo geplaatst heb; ik was niet wyzer. Op het kasteel bragt ik ook eene geheele hervorming. De dienstboden aten buiten maeltijd als zy eetlust kregen: ik schafte dat gebruik af en behield op gesteld ner dry maeltijden. Zy waren ook gewoon dryderlei vleesch op tafel te krygen; het derde gericht deed ik aflaten. Ik vernam dat de jager nu en dan eenen haes onder de hand verkocht; ik joeg den jager weg. De koetsier was op eenen avond aen den keidermond ingekropen om wyn te stelen; ik gaf ook den koetsier zyn opdeel. In de keukens was een meisje van twaelf jaer, zoo een byloopster; deze bragt my alles aen wat er omging en verteld werd. Geen boterham kon er buiten maeltijd gesneden worden of ik wist het. Ik had er zoodanig den schrik in gejaegd dat zy zich niet durfden be-roeren; maar ook achter rug werd ik wel duizend maal daegs naer den duivel gewenscht. De graef zag door geene andere oogen als door de myne. De boeren en de dienstboden kwamen wel klagen; maar dat was toch

LETTERNIEUWS.

De heer professor David heeft onlangs het tiende deel zynzer Vaderlandsche Historie in het licht gegeven, en wy kunnen niet nalaten dit belangryk boek-deel de lezers van het Regt aen te bevelen. Het bevat de gebeurtenissen die sedert de troonbeklimming van Philip II tot aen de dood van Requesens in ons vaderland zyn voorgevallen. Er is geen tydvak dat meerder belang oplevert dan het verhaal der be-roertens in de Nederlanden gedurende de zestiende eeuw, en er is misschien geen man meer bekwaem om deze geschiedenis met waerheid en onpartydigheid te vertellen dan de geleerde professor van Leuven. Iedereen kent en bewoerdert zynen keurigen schryftrant; wy kunnen daerover niet uitweiden, maar ziehier 's mans gevoelen over de onthaling van Egmont en Hoorn te Brussel, op den 5 juny 1568.

« De dood van Egmont is eene eeuwige vlek op den naam van Philip II. Zekerlyk, het gedrag van dien edelman was, in meer dan eene omstandigheid, van zulken aert geweest, dat de koning, zonder de rechtvaardigheid te schenden, hem moogt doen aenhouden, en doen straffen volgens de bestaende wetten. Maer hy hadde hem niet mogen berooven van zyne privilegien als vriesridder, als grooten leedman, of als lid van den brabantschen adel. Hy hadde vooral de vormen van proceduur moeten doen onderhouden waer de edele gevangen recht toe had, en zulks geschiedde niet. 't Is waer, de mondelijke pleidooijen werden in dien tyd nog niet aengewend: men oordeelde alleen op geschreven stukken; doch vooreerst liet men den beschuldigde niet toe zich te beramen met zyne raedslieden voor dat hy zelf geantwoord hadde op den akt van accusatie, door den procureur generael opgesteld en bestaende uit meer dan negentig artikels of beschuldigingen. Ten tweede, werd er te Brussel een plegtig onderzoek ingerigt: eene menigte van personen, meest Vlamingen, waren geroepen om getuigenis af te leggen over Egmonts handelwyze en gedrag als stadhouder of in andere hoedanigheden, doch zonder dat zyne verdedigers daerby toegelaten werden, hetzy om de getuigen tegen te spreken, hetzy om hem voordeel te doen met de gunstige verklaringen die zy uitbragten.

« In beide gevallen deed men den beschuldigde onrecht. Indien het dan, aen eenen kant, niet aen te nemen is dat Egmont volstrekt geene schuld had, of dat hy zich heeft kunnen verschoonen over al de feiten welke hem aangewreven worden: men moet, aen den anderen kant, erkennen dat 's mans vonnis vooraf gestreken was en dat de hertog van Alva het meê naer deze landen had gebragt. De veroordeeling van den edelen graef is tevens eene politieke fout geweest, ja en men mag ze eene persoonelyke wraekneming van Philip noemen. Philip hadde moeten meêdoogend zyn voor een leenman die hem groote diensten had bewezen, die zich had laten misleiden, ja, doch zonder ooit den wil te hebben gehad van zyne plichten te schenden. En wat daer ook van ware, indien de koning wilde rechtvaardig blyven in zyne strengheid, zoo hadde hy dit gewigtig proces moeten omringen van alle mogelyke plegtigheid, en er, voor het oog van gansch Europa, een onloochenbaar kenmerk van wettigheid en onpartydigheid moeten aen toebrengen. »

Wy hopen dat den geleerden professor leven en krachten mogen overblyven om ook de twee laatste deelen der Vaderlandsche Historie af te werken.

KUNST. — O-L-VROUWKERK.

Zeer hoog worden de kunstschilders van onze dagen geacht. Ook zyn wy geenszins meer verwonderd, sedert wy de muerschilderingen onzer schoone Grote Kerk hebben kunnen bewonderen, dat zoo menig groot kunstenaar uit Frankryk en uit Duitschland de muerschilderingen van O-L-Vrouwkerk van St-Truiden is komen afzien, dezelve hemelhoog heeft geprezen en als allervolmaekste aengeteekend. Ziehier hoe een ander groot man, die liet geleide der kunst bezit en verstaat, hoe de beroemde Victor Hugo, die nog niet lang geleden, gelyk iedereen weet, onze hoofdkerk is komen bezoeken, heeft geschreven over die muerschilderingen aen een zynen vrienden, welke ons diens brief als vriend heeft overhandigd om denzelen in ons blad mede te deelen.

Castle Cary, le 25 oct. 1864.

« Je n'ai que des éloges pour les peintures murales qu'on exécute dans la Cathédrale de St-Trond. Elles sont de tout point excellentes; elles complètent, com-

zoo veel als een slag in het water: wat ik deed was goed gedaan.

Allengskens begon ik by het heerschap meer eigen te worden en de avondstonden, niet op myne kamer, maer in den zaal onder hen door te brengen. Myne bekwaamheid op het piano diende tot een bevalig tydverdrijf. Ik en Eleonora, wy hielden beurtelings het klavier in gang en zongen romancen. Maer sedert langen tyd wist ik niet wat ik in het meisje bemerkte. Zy begon met meerderen nadruk te zingen en te spelen en denkend, droefgeestig te worden. Ik zag haer soms gansche halve dagen op hare kamer voor het venster zitten te treuren; zy nam byna geen penseel meer in de hand. Op zekeren dag dat ik haer in den engelschen hof aentrof, verstoutte ik my haer te vragen: maer, jufvrouw Eleonora, wat deert u toch? gy begint te treuren? Op deze vraag werd zy rood als eene keers en vingte derwaerts zonder een woord te antwoorden. Ik was te snul om dat vroeger te verstaen; maer nu kreeg ik eenen slag voor het hoofd: het werd licht in mynen geest en storm in het hart. Eene gravin! dacht ik; zy, die lieve Eleonora op my, eenen armen jongen, verlieven! Ik sliep er den ganschen nacht niet van. Het geluk, dacht ik, is voor de gelukkigigen, en konde ik eene gravin opdoen dat ware iets anders dan schoolmeester spelen. Wie weet het? men heeft nog al zoo voorvallen gezien. De schoonste droomen gingen voor my op; hemel en aerde veranderden voor myne oogen. Arme snul daer ik was! ik kende den boel nog niet. Ik kan u niet zeggen hoe verwoest van zinnen ik 's ande-

mentent et expliquent l'église. J'y ai trouvé cette profonde intuition de l'art, de la poésie et de la pensée: que j'avais remarquée déjà dans d'autres peintures de M. Helbig. Il faut que le poète soit dans le peintre, de même qu'il faut que la pensée soit dans le poète. Ces conditions ont été exactement remplies dans les peintures murales à St-Trond. »

Signé: Victor Hugo.

Het valt heden in ons bestek niet de muerschilderingen te ontleden; later zullen wy er breedvoeriger over terugkomen. Vandaag zullen wy slechts de sintruidenaers en al onze lezers uitnodigen, van dewyl de stellingen thans zyn afgebroken, de schilderkunst in O-L-Vrouwkerk eens gaen te bezichtigen. Liefde tot deugd, waerheid en schoonheid is immers de grondtrek onzer ziel; zy is de adem van hem, die in ons leeft en ons tot zich leidt, die de volheid der liefde, der waerheid en der schoonheid is.

Openbaert zich het gevoel voor schoonheid, zoowel als voor deugd en waerheid, niet reeds in zyne eerste kiem by den barbaer en het kind? Klimt en veredelt die zin niet, naer mate het standpunt van ontwikkeling stygt, tot het zich eindelijk by den hoogst-beschaefde als reine kunstzin openbaert? De geschiedenis van alle volkeren strekt ons ten bewyze, dat zy in het toppunt hunner beschaving, wanneer zy hun volzen wasdom bereikt hadden, eene uitgebreide en krachtige ontwikkeling van hun schoonheidsgevoel door de kunst openbaerden. De schilderkunst is de poëzy, die zich door middel van vorm en kleur, door middel der kunstige voorwerpen en gevallen uit de natuur uitdrukt, de illusie van de natuur bezigt, om eene schoone gedachte voor te stellen. In een woord, want het schoone, het genie der muerschilderingen onzer hoofdkerk heeft ons veel uitvoeriger gemaakt, heeft ons medegeslept verder dan wy zouden gewild hebben, in een woord eenheid en verscheidenheid of harmonie is de schoonheid in de kunst. En die ideale schoonheid heerscht in onze O-L-Vrouwkerk ten hoogsten top. Ook mogen onze achtbare heer deken en de leden van het kerkfabryk zich gelukkig en tevreden achten over hun zoo yverig begonnen werk. Wy weten en wy zyn er van overtuigd, hunne taek is lastig geweest en is nog niet ten einde; maer het bestaende geslacht erkent wat het hun verschuldigd is, en hunne natien zullen als een zegekrone blyven voortleven onder de nakomelingschap. Heil en dank aen onzen heer deken en aen deszelfs kerkfabryk die onze stad met zulk een schoon gewrocht begunstigd hebben.

Wy kondigen met genoegen aen dat de achtbare familie Bertrand eene geschilderde venster laet vervaardigen tot nagedachtenis van den diepgetrouwen heer Charles Bertrand. Zulke giften, die tot verheerlyking van Gods huis dienen, kunnen niet genoeg worden geprezen. Kunstliefde spaert geen goud.

STADSNIEUWS.

Deze week logerden n twee Duitschers by sieur Arnold Waeters, in de Stapelstraat, die, volgens hun zeggen, zich naer Audenaerde begaven, om zich in dienst voor Mexico te ongeren. Des anderendaegs in plaets van op Audenaerde trokken zy op Tongeren en hadden de horlogie van den baes gepikt zeker om onderwege te zien hoe laet het was. Onze politie heeft ze achterna gezet en ze gepakt met de tusschenkomst van de gendarmerie van Loo.

— In den nacht van 17 nov. is eene nieuwe winning afgebrand, te Curingen, toevoorende aen Mme wed. Nagels. Een groot getal verkens zyn in het vuur omgekomen.

— Men schryft ons uit Hasselt, 18 november: Eene nieuwe yzeren weg gaet gevraagd worden aen het gouvernement, van Hasselt op Burg-Leopold. Deze linie zou loopen door Zonhoven, Coursel, Beerlingen, Beverloo en Heppen, Burg-Leopold naer Herenthals om zich daer te verbinden met de linie van Antwerpen. Eene deputatie van de heeren burgemeesters van Beerlingen, Coursel, Beverloo, Heppen en Burg-Leopold heeft zich naer Brussel begeven. Zy zyn gisteren door den minister van openbare werken ontvangen geweest.

— M. Stas, burgemeester van Wimmertingen sinds 27 jaer, is er gestorven en algemeen betreurd door zyne geadmisteerden.

— Het program van den wetgevenden zittijd behelst de wet op de studiebeurzen; die op het kiesbedrog en die op het tydelijke of de goederen van den godsdienst. Dat men nog zegge dat onze liberaters den godsdienst vry en gerust laten.

— Door de massa appelen die er thans zyn en door derzelver lage pryzen in den verkoop worden er veel gedroogd, ook veel geperst tot wyn, veel gekookt tot siroop en veel gebruikt om de steeds duerder en duerder wordende boter te vervangen; daer van deze vrucht een huishoudelyke boter bereid wordt. De appel wordt alzoo tot zeer byzondere en nuttige doeleinden geschikt gemaakt.

Wy komen eenen tweeden brief van eenen onzer vrienden, pausselyken Zouaef, te ontvangen; terwyl wy vernomen hebben dat de eerste brief, in ons verleden nummer opgenomen, veel behaegd heeft, zoo

rendaegs 's morgens in den eetzaal aen tafel kwam zitten. Eleonora zat er ook. Het scheen my als of zy my iets zocht toe te vertrouwen; maer de aankomst harer moeder belette zulks. Zy stond dadelijk op en trok naer hare kamer. Al wat ik zag, bevestigde my in het gedacht dat het meisje iets voor my over had. Zy was voor eene maend naer Brussel geweest en by hare wederkomst scheen zy my nog meer toegengen. Ik had nu geen twyfel meer: Eleonora was op my verliefd. Zy durft zich niet verklaren, dacht ik. En de eerste gelegenheid die ik kon vinden, brak ik los. Maer de graef riep my geheimzinnig in zyn leeskabinet. Mynheer Smetz, begon hy, ik stel in u het grootste betrouwen: gy zyt een jongen van verstand, werkzaamheid en en orde, gy moest my eene dienst bewyzen. Heer graef, antwoord ik, gy weet hoe zeer ik u zoek dienste te wezen en u vertrouwen waerdig te zyn. Wel dan, haelt hy uit eenen lessenaar verscheidene brieven, ik heb over mynen zoon Patriek on-aengename tydingen gekregen; het schynt dat hy zich aen de hoogeschool slecht gedraegt. Ik wou de echte waerheid nopens zyn gedrag eens weten. Ik heb u een voorstel te doen. Hy kent u nog niet; sedert gy hier zyt, is hy nog niet afgekomen. Zyne vakantie heeft hy doorgebragt met reizen dat naer Zwitserland dan naer Duitschland. Gy moet dus naer Brussel gaen, u in zyn gezelschap begeven en my dag op dag, uer op uer schryven al wat hy verrigt en nuzet. Heer graef, veroorloofde ik my te bemerken, ik moet bekennen dat ik daer eene on-aengename rol zou moeten spelen, de rol van bespie-

meenen wy onze lezers een waer genoegen te doen met hun den tweeden, deze week ontvangen, insgelijks meê te deelen.

Frascati, 18 november 1864.

« Beminde zuster,

Ik heb u myne reis naer Roome misschien niet opgegeven. Ik ben in Roome aengekomen zonder iets te mankeeren. Toen ik aldaer was aengekomen, heb ik my wel vermaakt in de kerken gaen te bezoeken, hetgeen buitengewoon schoon is, byzonderlyk de groote kerk van den H. Petrus. Daer heb ik byna myne oogen uitgezien; daer kan ik u geen gedacht van geven, van de schoonheid welke ik in die kerk gezien heb. Daer heb ik grootelyks versted gestaan als ik de soldaten zoo zien bidden in de kerken; hetgeen my grootelyks plezier heeft gedaan. De soldaten zyn hier of zy in een klooster zyn. Als wy van de wacht niet zyn, gaen wy allen eene of twee missen hooren; in een woord gezeld, de zouaven buiten dienst zyn meer in de kerk als op straat, en wy kunnen te biechten gaen zoo dikwyls als wy willen. De Belgen gaen alle weken. De wonderschoone bergen doen my verstommen. Daarmede sluit ik mynen brief.

J.-B. V. D. L., pausselyke zouaef.

REGTERLYK KRONYK.

Den 25 oktober II. verloor de magazynier van den heer Schwind, koopman te Antwerpen, een bankbriefje van 500 frs. Hy liet dit uitbellen, maer vruchteloos.

De politie ontving bericht dat een genaemde Breugelmans, daglooner, woonende in de Meistraet, dit briefje gevonden had. Zy begaf er zich heen en de kerel bekende terstonds het briefje gewisselt te hebben by den wisselaer M. Keusters, Koeporstraat, maer hy voegde er by dat hy dronken was geworden in eene herberg, met eenige kamaraden, welke hy getraekt had, en niet meer wist waer het overige geld was gebleven.

Breugelmans werd naer het politie-bureau geleid; onderwege echter kwam hy tot inkeer en stelde voor het geld te gaen halen indien men hem wilde loslaten, maer hy weigerde hardnekkig de plaets waer het verborgen was aen te duiden.

De opzoeeking der politie leidden eindelijk tot de ontdekking eener som van 400 frs., die Breugelmans aen zyne dochter had overhandigd.

De korektionneele regtbank heeft hem hierom veroordeeld tot 8 maanden gevang.

TELEGRAFISCH LEVEN.

Men schryft uit Parys.

Wat alhier tegenwoordig veel in de mode komt, is het verzenden van telegrafische depechen aen 50 centimen. Vroeger, wanneer gy in stad genoemald had, dan dacht gy u verpligt een kaertje te zenden. Die beleeftheid heeft haren tyd gehad; in deze eeuw van stoom moet ook de beleeftheid met wat meer spoed gaen... Weet gy wat men nu doet? Men zendt eenvoudig zyn naem met den telegraaf. Dit wil zeggen: Uw noenmaal is verteerd; goeden dag.

En nog is dit maer het begin. De mode van den telegram, die de woorden spaert en de kommas uitsluit is geroepen om weldra van ons een geslacht te maken, dat by verkorting zal denken, beminnen en leven.

Reeds kondigt men de dood aen van eenen bloedverwant aen, zooals men eene kist vraegt, in de statie uren: « Een zoo een is gestorven om twee ure. Kom. »

De zoo een is een vader, een broeder, een eenigen vriend; wat geeft dit? Voegde men er eenige woorden leedwezen by, het zou een frank meer kosten. Dus verkorten wy! verkorten wy!

Zoo zullen binnen kort de telegrafische huwelyken de zaken van het hart verkorten, die helaes, reeds zoo zeer vereenvoudigd zyn. Een ongeluwd persoon zal niet meer noodig hebben van vryer te spelen. Vryen: nog iets van die dingen uit den ouden tyd. Het zal nu al veel gemakkelijker gaen. Het zal voldoende zyn met van tyd tot tyd eens naer de elektriciteit te gaen, en de volgende depechen te wisselen tusschen den aenstaende en de ouders van het ten huwelyk gevraagde meisje:

— Uwe dochter gisteren gezien — Avondfeest — Ben te trouwen — Bruidschat? — Vyftig duizend franks, telegrafeert aenstonds de vader.

— Niet genoeg.

— Hoeveel dan?

der. Hoegenam niet, mynheer Smetz, hernam de graef, gy bekleedt myne plaets: een vader die het gedrag van zynen zoon nagaet, is toch geen bespieder, Ik zou byzonder willen onderrigt worden over zynen godsdienst en over zyne zeden. Vrees niet dat er iets onaengenaems voor u zal spruiten; ik houd u de hand boven het hoofd. Wat kan ik anders doen dan den graef zynen wil volbrengen? ik trok dus voor eene maend naer Brussel met geld genoeg in de tesch om heerlyke leven en verteeen te maken. Dat was de eerste keer van myn leven dat ik op reis ging. De kasteelsmanieren die ik allengskens had aengenomen, kwamen my zeer wel; want anders hadde ik er verschenen gelyk een die uit de lucht viel. Ik reed naer de statie van den yzerenweg in eene koets van den graef en kwam er als een heerschap aen.

De koetsier bad ik wys gemaakt dat ik naer Parys ging; want de rol van bespieder lag my toch altyd op den maeg. Ik trok eene tweede plaets binnen waer ik in het gezelschap viel van eenen heer zoo omtrent dertig jaer oud. Wy hadden seffens kennis samen. Na my gevraagd te hebben waer ik naer toe voer, begon hy my zyne zaken te vertellen. Ik ga ook naer Brussel, sprak hy, om waerschyndlyk gaen te verbyven of om eene verhooging van plaets. Ik behoort tot de administratie en ga mynen man eens bezoeken; want, lieve heer, niets gelyk protectie; als gy die geniet, dan gaen de zaken van zelfs. Hierop begon hy my zyn leven te verhalen.

(Wordt vervolgd). H. De Cocq-Creten.

— Honderd duizend.
 — Kan niet. — Gebroken. — Spytig.
 — Geeft tachtig duizend.
 — Ja.
 — Goed. Ga naer stadhuis en kerk. Binnen veertien dagen komen met rytuig. Kleed myne vrouw voor elf ure.
 En de wereld zal een paar te meer tellen, dat goed zal overeenkomen en zal gelukkig zyn! ...
 Leve de electriciteit!

HOLLAND.

SCHRIKKELYK ONGELUK.

TERSCHELLING, 2 nov. — Eergisteren namiddag vertrokken van hier zekere H. S. en C. D., zynde grootvader en kleinzoon, in een roeischiutje, met vischplaten naer het Vlie.

Door de brading sloeg de schuit om: beiden werkten de schuit regt en reddden zich.

Kort daarna kantelde de schuit weder om en wel met het ongeluk gevolgd, dat de grootvader verdronk.

Na vyf en een half uur te hebben rondgezwalkt, op de omgekeerde schuit zittende, werd het gekerm van C. D. gehoord op een ter reedde liggend schip, waer men dien ongelukkige die den ouden man had zien verdrinken en te vergeefs poogingen had aangewend om hem te redden, verpleegde en op den uitlegger van het loodswezen bragt.

De verdronkene laet eene hulpbehoevende blinde weduwe na.

OOSTENRYK.

De keizer van Oostenryk heeft maendag in persoon de twee vereenigde Kamers van den keizerlyken raed geopend. In deze redevoering komen geene veropenbaringen voor over de nieuwe politiek, die men dacht dat Oostenryk door de verandering van zyn ministerie ging volgen. Het grootste gedeelte is aen den financielen toestand van het ryk gewyd, waer van hy de groote hindernissen niet ontveinst en de middels aanduidt om daerin te voorzien. Er is geene kwestie voor het inwendig beheer van het land. Evenwel bestatigt de troonrede met groote voldoening de aanwezigheid van de Zevenbergsche vertegenwoordigers, die toelaet de verzevtyking te verhoppen van eenen Landdag, al de landen van het koningryk vertegenwoordigende; wat Hongarie en de andere aengehechte koningryken betreft, de troonrede bepaelt zich den wensch uit te drukken van ze weldra op hunne beurt in den algemeenen Ryksdag te zien vertegenwoordigend zyn. Wat de buitenlandsche politiek betreft, die plaats in de redevoering is zeer behendig opgesteld, maer men kan er niet klaer de eigentlyke inzichten van het hof van Weenen in zien. De keizer wensch zich geluk over de goede verstandhouding, waerin hy zich met de andere mogendheden bevindt en koestert de zekere hoop dat de algemeene vrede niet zal gestoord worden. Hy is voornemens al de verwikkelingen, die tot de buitenlandsche onaengenaemheden zouden kunnen aanleiding geven, trachten te ontwyken om zich met de ontwikkeling der welvaerts-bronnen van zyn land bezig te houden, dat rust noodig heeft. Dat is geheel het programma van M. Mensdorff, dat niet veel zegt en niet doet kennen wat men met de italiaesche kwestie voornemens is te doen.

Burgerlyken stand der stad Sint-Truiden

Aengiften van den 12 tot den 19 nov. 1864.
GEBORTENS.
 Mannelyk 2. — Vrouwelyk 3.
HUWELYKEN.
 Laporte, Franciscus-Eligens-Augustus met Peetermans, Angelina.
OVERLYDENS.
 Simons, Lambertus, oud 35 jaer, ong. — Duqué, Joannes, echtg. van Anna Paulus. — Gobba, Joannes wed. van Maria-Catharina Berbroeckx. — Haan, Anna Maria, echtg. van Martinus Antonius-Ludovicus Debruyen.
 3 kinderen onder de 7 jaer.

ST-TRUIDEN — 19 nov.

Tarwe de 100 kil. fr. 22-25. koren 16-00. haver. 15-00. Garst 19-00.

TONGEREN. — 17 nov.

Tarwe de 103 kilo fr. 22-75. koren 94 kilo fr. 14-75. Haver 75 kilo fr. 11-75. Garst 94 kilo fr. 17-75. Spelte een mud. 19-50 fr. Boter halve kilo 1-30. Eijeren de 26, 1-90. Witte aerdappelen de 100 kil. 4-00. Rood, 4 00 fr. Osse tongen. 6-50 fr. Hooi de 1000 kilo 97-50 Strooi, 1000 kil. 38-00.

HASSELT. — 15 nov.

Tarwe de 100 kilo fr. 22-10. koren id. fr. 16-20. Gerst id. fr. 19-20. Haver id. fr. 15-60. Aerdappelen id. 4-00. Genever den liter 72 centiemen.

DIEST. — den 15 nov.

Tarwe den hectoliter, fr. 18-35 Rogge id. 11-53 Haver. id. 8,10. Gerst id. 13,20. Bockweit, id. 12,60.

VERKOOP

van

BEESTEN, HOUT, EN MEUBELS
TE NIEL.

Donderdag 1sten december, 1864, om 1 uur na middag, zal Dominicus Gillis négociant aen de statie van den yzerenweg te Ginkelom, in zyne woning aldaer, aen den meestbiedenden op credit door den notaris GOYENS doen verkoopen:

- A. Eene melkoei en eene veerse.
  - B. Eene kwantiteit gezaegt kwarier hout bestaende in Olmen, Appelen en Kersen hout; Canada en Olme bruggen.
  - C. Eenige Huismebels als Comode, Tafels, Stoelen, Tin, Koper en Yzerwerk. en eenig Herbergiersgerief.
- De objecten onder de 5 franken af te betalen.

VERKOOP

van

BOOMEN
TE MONTENAKEN.

Dynsdag, 29 november 1864, om tien ure voor middag, wel precies, zal de heer Neuteleers aen den meestbiedenden, op credit, door den notaris GOYENS verkoopen:

Eene groote menigte Canada-boomen en eenige Abeelen van eene schoone dikte en lengte, gewassen op eenen boomgaard gelegen te Montenaken in het dorp, op den weg van Niel naer St-Truiden, dienstig tot allerhande soort van gerief, en gemaklyk om vervoert te worden.

VENTE DE

PEUPLIERS DE

CANADA

A MONTENAKEN.

Mercredi 7 Décembre 1864, à 2 heures de relevée, monsieur Jean François Wauters, cultivateur à Houtain l'Évêque, fera vendre au plus offrant et à crédit par le notaire GOYENS:

40 Peupliers de Canada, dont plusieurs d'une grosseur et hauteur remarquables, propres à tous usages, se trouvant croissant sur un pré à foin, sis à Montenaken, à Brouk, en lieu dit Lazarye, traversé par le chemin de Montenaken à Houtain l'Évêque.

VERKOOP

van

CANADA-BOOMEN
TE GINGELOM.

Maendag 28 November 1864, om 10 ure voor middag wel precies, zal de heer Goyens van Niel, aen den meestbiedenden, op credit door den notaris GOYENS doen verkoopen:

Vyftig Canada-boomen gewassen op een perceel bouwland, gelegen onder Ginkelom, op den weg van Ginkelom naer Landen.

Deze boomen van eene schoone dikte en lengte zyn dienstig tot allerhande soort van gerief.

OPENBARE VERKOOPING

van

SCHAERHOUT EN BOOMEN

onder Heelenbosch, Dormael, Boeijenhoven, Zout-Leeuw en Terweyden.

Op Donderdag 1 December 1864, om 10 ure voormiddag, zal de greffier BECKERS van Zout Leeuw publiek op credit verkoopen, te weten:

Het schaerhout ter plaetse en de boomen ten herberge van Joseph Coenen, in de kapelstraat te Zout-Leeuw.

A. van wegens het kerkfabryk en gasthuis van Zout-Leeuw.

1. 18 koopen schaerhout onder Boyenhoven te Dupmelk, op eenen bosch groot omtrent eenen hectaer.

2. 25 koopen idem onder Boyenhoven, op eenen bosch groot 2 hectaren gelegen aen Jan Drilleux, reengenoten mevr. Beekers en de heer de Govaeris.

3. 20 koopen idem onder Terweyden, op een bosch genaemd Hambosch, groot 1 hectaer, reengenoten het hospice en armen van Zout-Leeuw en de heer de Luessmans.

B. van wegens de heer Lambertus Streef van Terweyden.

25 koopen Schaerhout, onder Terweyden te Hambosch, op eenen bosch groot 1 hectaer.

C. van wegens voorzeid kerkfabryk van Zout-Leeuw.

1. 1 canada en 3 witte-boomen, staende in eene weide onder Heelenbosch, by het huis van Felix Vos, in huer by den heer Ghislain Coenen.

2. 1 canada, staende in eene weide onder Zout-Leeuw, in huer by Louis Clerinx.

3. 2 canada en 2 witte boomen, staende in eene weide onder Dormael, in huer by Jan Tits.

4. 1 canada, in eene weide onder Dormael, in huer by B. Gysens.

5. 17 canada en witte boomen, verdeeld in 7 koopen, staende onder Heelenbosch, in de weide in huer by de weduwe André Reniers.

6. 5 canada en popeliere boomen, verdeeld in 5 koopen, staende onder Zout-Leeuw, in de weide in huer by kindere Vandermismissen.

D. Van wegens Joseph Coenen, herbergier te Zout-Leeuw.

1 Canada-boom, staende in zyne weide onder Zout-Leeuw, reengenoten Jan Baptist Coenen.

De liefhebbers zyn aenzocht de artikels onder C. en D. voorafgaende te gaen bezigtigen en zullen verkocht worden ten herberge voornaemd om 2 uren namiddag.

De koopers daertoe aenzocht zullen gehouden zyn borg te stellen; degene die nog oude schuld hebben worden niet aengenomen.

De Vergadering tot verkooping van het Schaerhout zal zyn aen letter A waer men zal beginnen.

OPENBARE VERKOOPING

van schoone

CANADA EN WITTE-BOOMEN

van meer dan 2 meters omtrek

ONDER NEERLINTER.

Op Maendag 28 November 1864, om 10 uren voor middag zal de griffier BECKERS te Zout-Leeuw verblyvende, van wegen pachter Henricus Ceuleers publiek, op credit en ter plaets verkoopen:

De Canada-en witte-boomen staende te wassen op twee weidens, de eene gelegen achter de winning bewoond door Felix Torbeyns en de ander er tegen over niet verre

van de winning van pachter Louis Ceuleers, naby het dorp te Neerlinter.

De koopers daertoe aenzocht zullen gehouden zyn borg te stellen; degene die nog oude schuld hebben worden niet aengenomen.

De vergadering zal zyn by Francus Hallet herbergier te Neerlinter.

VERKOOP

van

CANADA - BOOMEN.

Maendag, 21 November 1864, om tien ure 's morgens zullen de heeren representanten van wylen den heer Charles de Pitteurs Hiegaerts van Oordingen ter plaetse, ten meestbiedend en op credit voor den notaris DELGEUR verkoopen:

Over de 200 volwasse Canada-boomen dienstig tot alle gebruik van eene extra lengte, waeronder een groot getal van 3 tot 4 meters dikte, alle staende te wassen op de goederen achter hun kasteel te Oordingen, alwaer men zal beginnen in den bosch, genaemd Battershovensbosch.

Verkoop van 8 hectaren

AERDHOUD

ACHT JAER OUD.

Dynsdag 29 November 1864, om elf ure 's morgens zeer precies te beginnen, zal de heer Charles de Pitteurs-Hiegaerts van Zeperen, ter plaetse, ten meestbiedend en op credit, voor den notaris DELGEUR, met schalmen verkoopen:

Acht hectaren allerschoonste Aerdhout, staende te wassen in Bernissem, gelegen tusschen de statie van den yzeren weg te Cortenbosch, Melveren en Zeperen.

VERKOOP

van een

SCHOON PACHTHOF
TE GEETBETZ.

De notaris COENEN te Geetbetz verblyvende, zal openbaerlyk aen den meestbiedenden in twee zittingen te koop te veilen:

Een pachthof bestaende in woonhuis met schuer stalen, hof, blok en boomgaard, samen groot omtrent 67 aren, gestaan en gelegen te Geetbetz, ter plaets genaemd Overbeek sectie d, nummers 234, 235 236a en 237a van het kadaster, palende den weg van Hoogen naer Geetbetz, jufvrouw de weduwe Felix Arnauts, den armen van Geetbetz, en jufvrouw de weduwe van dokter Arnauts.

Hierover zal men de zittingen houden ten herberge van sieur Alexander Vangenechten, in het dorp te Geetbetz, te weten:

den 1ste op Dynsdag wezende 22 novemb. 1864,

den 2den op Dynsdag wezende 22 novemb. 1864, telken om een uur precies na middag.

De conditiën en titels van eigendom berusten ten kantore van gemelden notaris Coenen.

Verkoop van schoone

WITTE-BOOMEN

TE ZEPPEREN.

Op maendag 28 november 1864, om tien ure voormiddag, zal madame de wed. Aerts, geboren Bellefroid, grondeigenaerster, woonende te St-Josse-ten-Noode, publiek, ten meestbiedend, op credit en ter plaetse door den notaris COEMANS doen verkoopen:

Eene kwantiteit schoone Witte-boomen, dienstig tot berd, timmerhout en klompmakersgerief, alle wassende te Zeperen, op eene weide gelegen aldaer, ter plaetse genaemd Anroye.

NB. Al degenen die aen den notaris nog verschuldigd zyn zullen noch als koopers noch als borgen aengenomen worden.

VERKOOP

van

HUIS, HOF, BOUWLAND
TE BINDERVELD.

EN BOUWLAND

TE SCHELFHEIDE ONDER GORSSUM

Op woensdag 30 november 1864, om dry ure na middag, ten herberge van Gilijs Vangrieken, gestaan te St-Truiden, op den Verkenmerk, zal Lambertus Stiers, schepen der gemeente Binderveld, en zyne echtgenote Elisabeth Motmans woonende te gemeld Binderveld, publiek en ten meestbiedend, door den notaris COEMANS doen verkoopen:

1. Huis bestaende in verscheide wooningen, geheel van Eiken hout, lang omtrent 9 1/2 meters breed 8 meters, en hoog 4 1/4, eenen stal, moeshof en bouwland, groot samen omtrent 31 aren, gelegen te Binderveld op de Daelstraat, sectie B, nummers 84, 85a 85b en 89a van den kadaster, reengenoten dezelve straat, Antoon Prys, het hospice van Brussel en madame Coenegracht.

Den grond en het gebouw zal, ieder afzonderlyk naer de massa of geheel te koop gesteld worden.

2. En 63 aren 20 centiaren bouwland, gelegen te Schelfheide onder Gorssum, op de groote Quinte, doorsneden door den steenweg van St-Truiden naer Herck de Stad, sectie B, nummers 161a en 161b, dienstig voor bouwplaatsen tegen den steenweg, palende den heer senateur de Pitteurs-Hiegaerts in twee zyden, den steenweg, den heer graef d'Oultremont en de weduwe Maximiliaen Joris.

De nummers 161a en 161b zullen eerst in massa en dan afzonderlyk te koop gesteld worden met de daer op wassende boomen.

VERKOOP

van

CANADA-BOOMEN
TE HALMAEL.

Op Dynsdag 29 November 1864, om 9 uren 's morgens, zal het Kerkfabrykbestuer der succursale kerk van Bavingen, publiek ten meestbiedend op credit en ter plaets door den notaris COEMANS doen verkoopen:

Eene kwantiteit canada-en witte boomen, dienstig tot berd, timmerhout en klompmakersgerief, wassende op eene weide te Halmael, achter de pastory, en op een goed te Bavingen by de kerk.

De twee koopen op dit laatste goed, zullen te Halmael verkocht worden. De liefhebbers zyn verzocht dezelve voor den verkoop te gaen bezigtigen.

VERKOOP

van twee

HUIZEN

en AKKERLAND te Zeperen.

Op Donderdag, den 1 December 1864, om 3 uren na middag, in den zaal van het Vrederegert van het Stadhuis te St-Truiden, zullen de erfgenamen van Willem Vanoirbeek, van Zeperen, voor den heer Vrederegert van het Kanton St-Truiden, en door het ministerie van den notaris COEMANS, gelykvoormiglyk aen de wet van den 12 Juny 1816, doen verkoopen:

1. Een Huis met Stallen, Schuer, Misthof en Moeshof, gestaan en gelegen te Zeperen in het dorp, aen de Kerk, vervat op het Kadaster Sectie C n. 698a 697 voor 9 aren 60 centiaren, palende den weg in twee zyden, Elisabeth Gos vrouw Jan Knaepen, en Lambert Moermans.

2. Een Huis, met Stallen, Schuer, misthof, moeshof en Weide, gestaan en gelegen te Zeperen in het dorp, en vervat op het Kadaster Sectie C n. 707, 709, 710 en 711 voor 9 aren 85 centiaren, palende den weg van Zeperen naer Odingen, Gerard Steuckens en de kinderen Vandermismissen.

3. 26 aren 16 centiaren Akkerland, gelegen te Zeperen, ter plaets Voorhoofd, Sectie B n. 276 van het Kadaster, palende den weg van Zeperen naer Ulbeek, den heer Petrus Joannes Nlommen, de kinderen Loyaeris en Martinus Peeters.

4. 31 aren Akkerland, gelegen te Zeperen, ter plaets op den Dries, Sectie C n. 727 van den Kadaster, palende den weg, de kinderen Nusen, de heeren Henri Vanmechelen en Petrus Joannes Nlommen.

5. En 8 aren 72 centiaren Akkerland, gelegen te Zeperen in het Zwartveld, Sectie C n. 748 van den Kadaster, palende de representanten de Pitteurs-Hiegaerts van Odingen, Gerard Driesen en de heeren Antoine Coopmans en Henri Vanmechelen.

VERKOOP VAN

BOOMEN

onder ATTENHOVEN en LANDEN

Maendag 21 november 1864, om half twee na middag, zal de jufvrouw wed. Jacques, ter plaetse, ten meestbiedend en op credit door den notaris BAMPs doen verkoopen:

50 koopen schoone dikke canada, staende uitgewassen in eene weide onder Attenhoven by de molen, alwaer men zal beginnen, reennende den steenweg van Landen op Attenhoven.

En in eene weide onder Landen in den Dal, digt by den yzerenweg.

VERKOOP

van schoone

BOOMEN

TE ZEPPEREN.

Dynsdag 22 November 1864, om 9 uren 's morgens, zullen Ch. Saenen en de familie Maitrejean, openbaer, ter plaets doen verkoopen, op hunne goederen te Zeperen:

65 schoone Canada- en Witte-boomen, voor planken en klompen, 1 eik, 1 olm en 7 suuk-eiken.

Men zal beginnen aen de winning, van Sieur Saenen in de Bergstraat.

TE KOOP

schoone plantbare Olme, Canada en Populiere Boomen, by J. G. Debruyen, Brusthemstraat, 108 opziener der goederen en werken van het hospitaal, te St-Truiden.

IN KOOP

CANADA-PLANTSOENEN aen 50 cent timmen en OLMEN aen 75 centimen.

Zich te vervoegen by den notaris COEMANS te St-Truiden,

TE BEKOMEN

by den heer Cruls, Tingieter, op de Kienkermarkt, St-Truiden, eene groote kwantiteit extra schoone Canada-Boomen van vier jaren, eerste kwaliteit, zonder de minste faut; alsook eene kwantiteit Spikka gen en omtrent 2000 plantsoenen vetten Olm; alles aen de geringste pryzen en buitenge woone schoone waren.

TE KOOP

CANADA-PLANTSOENEN aen een en zeer geringen prys, Zich te vervoegen by M. Sproelants, te Brusthem.

TE HUREN tegen 1 jaalfmeert het HUIS bewoond door Mine wed. Portmans -Roberti, in de Plankstraat, Zich te vervoegen by de jufvr. Fabry, in gemelde straat.

VERKOOP uit ter hand van eenen schoonen EIKEN TIMMER, te Heers, by H. Boden, bestaende uit eene Schuer van 70 voeten lang, 25 b reed en 15 hoog. De Stallen hebben 9 balke n, 60 voet lang, 25 breed en 12 hoog.

